Ч. 74. Чернівці, н:діля, дня 16. (28.) липня 1895. Рочник XI.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ виносить:
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграниці 15 рублів або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч 17.

ВИХОДИТЬ:
у вівторок, четвер, суботу і неділю.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всі дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

Про упадок рільництва
і нужду наших селян.

(Промова Н. Вахнянина підчас дебати буджетової дня 18. с. м.)

Висока Палато! Я випросив собі слово, щоби виступити в обороні специяльних інтересів хлїборобства. Не роблю того зі взглядів партийних, і не лиш для того, що то єсть передовсім моїм обовязком яко репрезентанта малої посілости ґрунтової. Роблю то з найглубшого переконаня, котре, сподїватись, поділяє й цїла висока Палата, що грозить небезпечність, коли вже в найблизшім часї не возьмемо ся до того, щоби зробити щось позитивного для хлїборобства в нашій половинї держави.

Високій Палатї предложено від многих громад і товариств рільничих так численні петициї, а в послїдних роках виступили в обороні рільництва так многі, знамениті бесідники, що майже здавалось би злишним тратити дальше й слово в сїй пекучій справі.

Та-ж само високе правительство сконстатувало факт, що наше рільництво знаходить ся у великім, а притім і скорім упадку. Вкажу лиш на ті спостереженя, які навів бувший міністер фінансів при торічній дебаті буджетовій. Пригадую лиш вис. Палатї, що найкомпетентнїйший в сїм напрямі чинник, міністерство рільництва, виступило перед вис. Палату лиш длятого з проєктом закона в справі заведеня фахових спілок хлїборобів і заснованя рентових господарств, бо оно найлїпше знало, що рільництву в наших часах не коньче добре веде ся.

В виду того не маю потреби наводити докази для слушности сего загально зробленого спостереженя. Але коли жадаю помочи для рільництва, то нехай менї буде вільно коротко, лиш натяками вказати на то, що ми всї готові назвати причиною рільничої кризи. Я думаю, що то покаже також, в котрім напрямі і до яких реформ треба би брати ся, щоби бодай в части дїлати против грозячого і небезпечного в наслїдках лиха. Причини упадку нашого рільництва треба шукати і можна їх знайти:

1) У високих коштах продукциї яко наслїдках примітивного способу господареня в рільництві в поодиноких краях коронних.

2) В низьких цїнах продажи яко наслїдках сильної і все більшаючої заморскої конкуренциї і сполученого з тим малого запотребованя продуктів домашної господарки рільничої на торговицях европейских.

3) В недостачі відповідного мита охоронного.

4) В занадто великім впливі сьвітової цїни на рільничі продукти, а ще більше у впливі неретельної спекуляциї терміновой на біржах збіжевих.

5) В незвичайнім роздробленю селяньских ґрунтів з дуже скорим зменьшенєм стану худоби, в недостачі природного навозу і у виходячій із того злій управі розбитих, так сказати би, на порох селяньских ґрунтів.

6) В браку і недостаточности меліораций в поодиноких краях коронних.

7) У високих тарифах зелїзничих на продукти домашного рільництва.

8) У високім обтяженю посілости ґрунтової теперішною системою податковою.

9) У великім задовженю всеї посілости ґрунтової, і

10) в майже повнім браку институций, котрі підносили би розумне і приносяче доходи хлїборобство.

Уступивше і з многих сторін сильно зачіплюване правительство коаліцийне було на стілько свобідне, що взяло в свою проґраму також і економічне піднесенє країв і народів нашої половини

---

14)

ПОНАД ДНІСТРОМ.
НОВЕЛЯ.

Написала

ЕВГЕНІЯ ЯРОШИНЬСКА.

—о—

(Дальше.)

X.

По Емілїїнім весїлю чекала Мария кождого дня, кождої години звістки від Ореста. Діставши Денисові осьвідчини не вагала ся й хвильки відказати єму. Она була би се учинила, хоч би й не любила Ореста, бо Денис був для неї несимпатичним. До того писав ще о ознаках симпатиї, а она знала дуже добре, що не дала єму нїколи причини так до неї обзивати ся. Відославши письмо з відказом до Дениса, Мария не могла собі місця знайти, ходила мов не своя, та все чекала звістки від Ореста. Робота не брала ся єї, читати не могла, ходила по комнатах, мов тїло без душі. Так нудила собою через цїлий тиждень, думаючи що от-от надійде післанець з листом від милого. Але нїхто не приходив. Мария сїла в саду на лавцї й подумала собі: „А може він на сьміх мене взяв?“ Ся думка не приходила їй ще до голови й она аж стрясла ся, нагадавши собі Денисові слова, сказані на весїлю. Сльози пустили ся їй з очий, она не була в силї їх затримати.

— Але нї! се не може бути — говорила сама до себе, — він певне не мав часу написати до мене, може ще родичі єго не згодили ся на наше подружє? Він не такий як другі, з єго очий сьвітить ся чеснота, тай кляв ся менї, що я єго щастє.

Побиваючись такими думками, не спала Мария цїлу ніч. На другий день встала змучена з блїдим лицем й запалими очима. Мати питала о причину її безсонности, але Мария мовчала; она ще надїяла ся, але надїя єї була вже дуже слаба. Перейшов і сей день, а звістки від Ореста як не було так нема. Мария лягла спати з тим переконанєм, що Орест з неї насьмівав ся, і що не варт про него думати. Але се було лекше погадати, як зробити, бо образ Ореста впив ся за глубоко в душу дївчини; щоби єго звідтам викоренити, треба було не лиш сильної волї, але й часу. Днї волоклись для Мариї лїниво, безбарвно, нїчо єї не обходило, лиш Орест і єго негідне поступованє не сходило їй з мисли. Она не могла собі представити, щоби чоловік, з такими благородними ідеями, міг так негідно поступити. Єї смуток пробивав ся в гарнім личку, котре зблїдло і змарнїло. Туга гризла бідну дївчину тим гірше, що не мала з ким своїм горем подїлити ся, бо єї щира подруга Емілїя була далеко від неї, а Галя була ще за молода, щоби могла їй порадити, єї потїшити. Родичі, дивлячись на змарнїле лице своєї одиначки, журили ся дуже, думали, що она щось нездужає, хоть она впевняла їх, що чує ся цїлком здоровою. Мати може й здогадувала ся причини смутку своєї доньки, але не натякала їй нїколи о тім, щоб єї горя не збільшати.

Горецкі не заходили вже до Лїсковских, що тих дуже дивувало, бо Мария не сказала їм нїчого о осьвідчинах Дениса. Ба й Денис поїхав до семинариї назад, і не прийшов з ними попращати ся, як се завсїгди робив.

— Чого се Горецкі надулись? — сказала раз мати до Мариї — може ти знаєш?

— Нї, не знаю — відповіла Мария — впрочім менї дуже мало на їх ласцї залежить.

— Менї то само, та все рада би я знати, через що они на нас гнївають ся.

Мария не відповідала, она догадувала ся, що Горецкі через єї відказ гнївають ся, але їй було се байдуже.

Одної суботи вже добре в осени зібрала ся панї Лїсковска з Мариєю на вечірню. Прийшовши до церкви, стали собі на свої звичайні місця і почали молити ся. За хвильку прийшла Горецка з Ольгою і, побачивши Лїсковских, стали за ними, не зближаючись. По скінченій вечірнї вийшли скоро з церкви, щоби не стрінути ся з Лїсковскими. Сі бачили таку очивидну обиду і видивили ся одна на другу. Аж дома почали говорити, як Горецкі обидили їх перед людьми, утїкаючи з церкви, щоби не відповісти їм на „Добрий вечір!“

Панї Лїсковска приходила на ріжні домисли, аж Мария сказала їй тепер, чого Горецкі гнївають ся.

— Добре зробила ти, доню — сказала мати — але се ще не причина до гнїву і до обиджуваня нас перед людьми.

І о. Горецкий не знав також, через що єго жінка і донька гнївають ся на Лїсковских.

держави. Оно було також і так ретельне, що виступило перед вис. Палату з внесенями і проєктами законів, котрі змагали дійстно до зреалізованя згаданої цїли. Пригадаю лиш реформу податкову взагалї, наміреную ревізию катастру ґрунтового, проект закона в справі засновання фахових спілок хлїборобских і рентових господарств та зроблений вигляд на реформу виміру належитостий.

Все то були річи, котрими можна було стануги в помочи тому меньшому братови, для котрого і тут має ся нераз більше як потреба красних слів, а они могли би були бодай по части не дати потапати нашому рільництву. Але всї ті внесеня, що відповідали цїли і були на часї, розвіяли ся, бо поважна меньшість сеї Палати показувала мало охоти для їх полагодженя. Будемо незадовго в тім положеню, що станемо перед нашими виборцями здавати їм справу з нашого позитивного діланя. Ба, тоди що правда, будемо могли виборцям много розповісти про завзяті, мало що не кроваві борби о стирийску крїпость, о відокремлене поодиноких королївств, о рівне, загальне право виборче, о справу чи наша держава має бути ліберальною, антисемітскою, социяльно-демократичною, централїстичною або федеративною. (Голоси: *Так єсть!*) Будемо мусїли розповідати нашим виборцям о довгих, виголошуваних через кілька годин з пожертвованєм гортанки бесїдах (*Веселість*), о забавних сценах, о порожних лавках і о многім иньшим, також о тім, як ми, самі дібрані і найдаровитші репрезентанти народів австрийских, сам цьвіт інтелїґенциї потребували 10 мінут надумувати ся, щоби важко рішити ся, чи в параґрафі *X* або *Y* якогось проекту закона було би ліпше постановити слово „мінїстер фінансів", чи „мінїстерство фінансів", чи „правительством" чи „зі сторони правительства". (*Дуже добре!*) В сїм напрямі зможемо богато нарозповідати ся о тім, що говорило ся, а що було лиш на вітер.

Тепер же, коли ми повалили коаліцийне правительство з єго економічною проґрамою і знали лиш мало що доброго о нїм сказати, — тепер стоїмо перед провізориєю і питаємось себе самих, що тепер передовсїм робити. Ми дійшли щасливо до мертвої точки і треба нам рішити ся, що було би користнїйше, що хосеннїйше для наших народів: чи ставати знову на старім переритім поли чистих теорий, чи брати ся до порішеня тих задач, від котрих зависить матеріяльне добро наших народів. (*Дуже слушно!*) Менї видить ся, що тепер прийшла пожадана пора, щоби ми з цїлою повагою взяли ся знову до тих позитивних, добрих робіт реформових, на котрі ми серед борби партийної за мало могли зважати. Мусимо старати ся о насущний хліб для народів і ставити до провізоричного правительства оправдане жадане, щоби оно передовсїм звернуло надходячу сесию законодавчу до порішеня чисто економічних справ.

Рільництво яко таке, не завсїгди мало в сїй Палатї то щастє, щоби знаходило особливо охотну прихильність для себе. Займано ся реформами на многих иньших полях економічного житя нашої держави, але меньше реформами на полї рільництва. Може бути, що обставини були для рільництва лиш длятого некористні, що представителї рільничих інтересів держали ся супротив поодиноких правительств більше пасивно, як представителї иньших станів. Але то отягане ся, ту сґромність не треба було так понимати, як коли-б рільництво у нас тїшило ся нормальним розвоєм. (*Так єсть!*)

Ми були так щасливі, що доси в сїй вис. Палатї не вирину ло ще аґрарне питане; але то питане висить вже у воздусї і треба іти єму на стрічу. То єсть загальне жадане тих, котрих маємо честь тут заступати; то єсть той сильний поклик до нас, то загальне жадане, того всї хотять і сподївають ся. (*Браво!*)

А тепер нехай менї буде вільно поставити доказ правдивости сего погляду, представити в коротких словах лихі відносини рільничі моєї вітчини.

(Дальше буде.)

Дрібні вісти.

Чернівцї, дня 27. липня 1895. р.

Іменованя. Ґімназияльний суплент в Бохни, Кир. Гравович, іменований дійстним учителем при ґімназиї в Бродах. — О. Алексій Тороньский, професор релїґії в руській ґімназиї у Львові, іменований членом галицкої Ради шкільної кр.

Перенесенє. Професор торговельної школи в Чернівцях Швертнер перенесений до Відня.

Передісторичне кладовище. В селї Чехах, брідского повіта, вже від давна викопувано горшки і кістяки, але нїхто не звертав на те уваги. Аж п. Адам Краєвский, властитель того села, пересьвідчивши ся о скарбах науки, які криють ся на ґрунтах Чех, повідомив д-ра Ізидора Шараневича, професора унїверситету львівского і консерватора комісиї для памятників історії штуки, о тім відкритю. Др. Шараневич приїхав сам до Чех 13. червня, а відтак вислав там дня 15 с. м. двох своїх слухателїв, під котрих проводом вели ся розкопи цїлий тиждень. Результати дуже добрі, викопано звиж 20 кістяків, а крім того богато глиняних судин, бронзових, камінних і зелїзних предметів, котрі находять ся у д-ра Шараневича. Два черепи голов вислано до центральної комісиї антропольоґічної

Они наговорили єму, що се не годить ся з честию сьвященичої родини, ходити в дім Лїсковских, і він як покірний слуга слухав їх заказу, та не ходив більше до Лїсковского.

Зима перейшла Мариї в тузї і смутку; тілько в неї всеї відради, що прочитає Орестові книжки, та засьпіває часом пісень, що він їх так любив. Забути єго не могла, й не хотїла, бо їй все здавало ся, що він не є дурисьвітом, але що лиш якісь дивні обставини склонили єго не додержати даного їй слова.

Надійшла весна, розцвились сади, запахла сьвіжа зелена трава, засьпівали повернувші з вирея пташки. Воздух здавав ся переповнений якимсь дивним, загадочним чаром, чаром відживаючої природи. Мариїна туга збільшала ся, як она собі нагадала, що вже нїколи не побачить свого милого, не полюбує ся разом з ним непорочною красою природи. Раз сидїла вечером в цвитучім, пахучім садї, де місяць своїм блїдавим сьвітлом молоду зелень дерев окривав мов серпанком. Далеко над Днїстром в кущах чути було ніжні трелї соловіїв. Мария задумала ся, дивлячись на окружаючу єї веснянy, пишну красу. В тім почула жалісний плач. Она схопила ся і побігла в тую сторону, звідки той плач до неї доходив. Коло паркана, що дїлив їх город від сусїдного, затримала ся, бо тут увидїла на траві молоду дївчину, що гірко плакала.

— Що тобі, Ганю? — запитала Мария в дївчини з співчутєм. Она знала сесю дївчину і любила дуже з нею розмовляти, та єї веселих пісень і жартів слухати.

Ганя піднесла голову. — Ох, панночко люба, як менї не плакати, коли сегодня мого Дмитра до жовнїр обстригли, та аж на три роки.

Ганя заходила ся від гіркого плачу. Марию зворушила судьба дївчини.

— Тихо, Ганю — сказала ласкаво — що тобі плач поможе? Дасть Бог, Дмитро відслужить своє і верне ся.

— А як? нїби то менї позволять на него чекати? Они вже такі раді, що єго взяли, бо тепер зможуть мене за другого присилувати. — Ганя заплакала ще гірше.

— Коби я могла тобі помогти, я учинила-б се з радої душі, але тут вже нїхто не поможе — сказала Мария тихо.

— Нїхто, я знаю, що нїхто, пропав мій Дмитро, пропав! — голосила Ганя.

— А може твої родичі на него зачекають?

— Де там! Они чекають осени як Бога, бо він тогди має забирати ся, а що я тогди безталанна пічну?

Мария вспокоювала заплакану дївчину, вговорюючи єї, що то не всї побрали ся, що покохали ся, і що треба терпеливо все зносити, що Бог на нас зсилає. Мало помалу, вдало ся їй вгамувати сльози Ганї. Задоволена сама з себе пішла Мария до хати і тїшила ся, що вдало ся їй потїшити бодай одну людину.

З того часу почала Мария чим раз більше займати ся Ганею. Сидячи в саду з роботою кликала Ганю до себе, розмовляла з нею, заставляла єї сьпівати, ба й сама сьпівала. Судьба Ганї, що втративши милого, мусїла на розказ родичів віддавати ся за нелюба, здавала ся Мариї ще тяжшою, як єї власна. Тому чула она привязанє до молодої селянки і думала нераз піти до єї родичів та просити, щоби позволили своїй донцї чекати на Дмитра. Але Ганя впевняла єї, що ніякі просьби не поможуть.

— Сьпівай-но, Ганю — сказала Мария раз до неї, що сидїла в саду на траві з шитєм в руках.

— Коби ви, панночко, знали, як менї на серцю, то не казали би менї сьпівати. Я тілько забуваю свою журу, як тут з вами трохи поговорю, а дома, то хоть би менї зараз земля розступила ся!

— Бог з тобою, якось може все на добре вийде. Засьпівай бо!

— Я знаю тепер нової сьпіванки.

— Ну зачинай-же, коли знаєш.

Ганя почала з тиха сьпівати:

Нїхто мене не питає,
Чого я так сиджу?
Бо я мого миленького
Три роки не виджу.
Нїхто мене не питає
Чого я сумую?
Бо я мого миленького
Голосу не чую.
Ой піду я по над море,
Рибко моя, рибко,
Усї хлопцї на забавцї,
Лиш мого не видко.
Ой піду я по над Дунай,
Тай гірко заплачу,
Що я мого миленького
Нигди не вобачу.
Верну я ся до хатини,
Стану голосити,
Нема мого миленького!
Кого мнї любити?..."

— Гарна пісня — сказала Мария.

— То я сама єї склала — відповіла Ганя і дивлячись на Марию, почала знов сьпівати:

(Дальше буде.)

у Відни, а з доси викопаних предметів і судин зроблено рисунки і уложено справоздане, котре буде оголошене друком. Викопані предмети походять найпізнійше з II. столїтя по Христї. Границь цїлого кладовища доси ще не вислїджено.

Самоубийство. Дня 22. с. м. кинув ся 44-лїтний листонос у Львові Іван Хомин, отець 4 дїтий, з вікна другого поверха в будинку гіпотечного банку на подвіре. Тяжко покалїченого відвезли до шпиталю. Причиною самоубийства має бути се, що Хомин не одержав спадщини, якої надїяв ся по однім з свояків, помершім в Росиї. Про се пише Kurjer Lwowski так: Минувшого року приїхав до Львова з Росиї якийсь Домарадский і від него дізнав ся Хомин, що в Росиї помер бездїтно Галичанин Хомин, котрий полишив 3 до 4 тисячі рублїв. Домарадский заохочував Хомина, щоби старав ся взяти тоту спадщину, а коли Хомин висказав сумнїв, чи єму то удасть ся, жертвував Домарадский свої услуги та жадав від Хомина, на случай єсли власти росийскі видали би спадщину, половини з неї. Хомин удав ся по пораду до адвоката д-ра Добряньского, а коли той почув услівя Домарадского, порадив Хоминови пристати на них. Хомин так зробив; виготовлено потрібні папери в канцеляриї д-ра Добряньского, але згодом перестав писати і Хомин не знав, що з цїлою справою дїє ся. Підозріваючи обманьство приходив часто до д-ра Добряньского вивідувати ся і одного разу знетерпеливлений др. Добряньский сказав Хоминови, щоби дав єму з тим спокій, та щоби сам переписував ся дальше з Домарадзким, бо той не відповідає нїчого на письма др-а Добряньского Хомин удав ся в дтак о пораду до иньших людий і вкінци добив ся до того, що одержав письмо з київского суду, в котрім взивано єго, щоби ставив ся і відобрав собі половину спадщини по своїм ріднім братї, котрої другу половину виплачено вже давнїйше Домарадзкому. Хомин, честний чоловік, дуже тим письмом згриз ся, бо як з одного боку хотїв взяти спадщину, так знов з другого боку бояв ся, щоби з того не вийшла яка біда, що єго названо в письмі рідним братом помершого в Росиї Хомина, а він ним не був. Се єго так пригнобило, що вкінци відобрав собі житє. Небіжчик був порядний чоловік і єго всї любили, з ким мав дїло.

Дивацтво. В Америцї померла славна піянїстка міс Тат в 21-ім роцї житя. На єї жаданє поставлено єї тлїнні останки на піянїнї. Так єї посьвячено, а коли хор засьпівав похоронну пісню, грав якийсь приятель помершої на тім піянїнї. Потім відорвано покрите піянїна, вирвано струни і вложено там помершу піянїстку, по чім єї й похоронено в піянїнї (очивидно віднялибули інструментови ноги). Сим мабуть дивацтво осягнуло найвисший степень.

Нафтова маринарка. На каспийскім морю знаходить ся тепер 317 кораблїв, котрі служать виключно для перевозу нафти. Між ними єсть 86 пароходів, а 231 кораблїв з вітрилами. Як велика є продукция нафти в копальнях Баку, знак тому, що в минувшім роцї вивезено з одної астраханьской пристани 3650 мілїонів кільоґрамів нафти. В иньших пристанях єсть не меньший рух торговельний; в тамошних околицях чи на зелїзницях чи в фабриках чи на пароходах, всюда нафта служить за материял опаловий, що заступає дерево і камінний вуголь.

В хіньскім театрі в Ню-Йорку грали в послїдних місяцях штуку під назвою „Чортова скриня для гербати". Представленє розпочало ся вже в квітни сего року і має в липни скінчити ся. Кождого вечера відограно одну відслону, так що штука складає ся з більше як 100 актів. Оригінальна була заплата вступу. Коли акт якогось вечера був надто лячний, значить, коли в нїм показано кілька убийств і тілько-ж страчень иньшого рода, то вступ виносив 25 до 30 центів, але коли лише дві або три особи страчено, то се можна було видїти за 10 центів.

Чи цїсар німецкий має право виголосити проповідь з проповідницї в церкві? Се питанє розбирають тепер берлиньскі круги теольоґічні. Знана річ, що цїсар Вільгельм II. підчас своїх подорожий морских сам відправляє служби божі на пароходах і сам виголошує проповіди. Се власне викликало то важне питанє. Одна часть богословів відмавляє єму того права, а друга знов признає єму єго на підставі того, що цїсар є заразом найвисшим епископом краєвої протестантской церкви. Правда, цїсар не зложив іспитів богословских і не одержав права проповідника, але прецїнь і кандидати богословскі мають у протестантів право проповідувати. Ну, а становиско цїсаря яко зверхника протестантской церкви дає єму право до сповнюваня всяких функций духовних.

Дістала держава а не королева. В Мадридї умер якийсь Александер Солер і записав цїлий свій маєток в сумі три четверті мілїона зр. а. в королевій-реґентцї Христинї і єї дїтям. Але при тім зробив малий блуд. Після іспаньских приписів завіщанє має писати ся на стемплевім папери з того року, коли завіщанє пише ся; а тимчасом завіщанє Солера написане 1895 р., а стемпель з р. 1894. Длятого єго уневажнено, а що иньших спадкоємців нема, то маєток припав державі.

Убийники матери. Минувшої середи допустили ся два хлопцї в Льондонї злочину, який рідко буває, іменно убили свою матїр. Мати покарала свого тринайцятьлїтного хлопця Натанїеля за крадїж харчу, а хлопцї умовили ся матїр за те убити, і коли она спала, пробив молодший 12-лїтний Роберт єї ножем. Заставивши годинник неприсутного батька, пішли по містї гуляти. По арештованю признали ся до страшного убийства. Сусїди кажуть, що убита мати не була лиха, але хлопцї завсїгди робили пригноблююче вражінє.

Дуже поєдинча манїпуляция. З Парижа доносять про таку цїкаву історию. Один урядник замовив для урядів дорогових 175 лїхтарень у фабриканта. Фабрикант порахував дуже дешево, по 3·25 франків, отже разом належало ся фабрикантови 568·75 франків. Для кождого була би легка річ заплатити ту малу суму з державної каси; але що то з того зробили уряди францускі!? Фабрикант вислав свій рахунок, а за кілька тижнїв одержав не гроші, а 175 рахунків, котрі докладно означують употребленє поодинокої лїхтарнї. Фабрикант мусїв кождий рахунок власноручно підписати і відіслати до адмінїстрациї державної. Знов минуло кілька тижнїв і фабрикант одержав — 175 квітів, кождий на 3·25 франків! На кождім квітї був підпис радника префектури, що контролює рахунки, і ґенерального касиєра департаменту. Через кілько то рук вандрували ті папери, поки дістали ся до фабриканта, котрий тепер має відібрати гроші в 175 касах!

Средство против комнатних мух. Одна американьска ґазета каже, що найліпшим средством против комнатних мух є мішанина з добре потовченого столового чорного перцю, цукру і сметани. Наївши ся того мухи утїкають на сьвіжий воздух і там погибають. Щоби мухи вигнати лише з комнати, досить вивісити в комнатї звичайний подорожник (зїлє), замочений в молоцї.

В війнї хіньско-японьскій — після виданого урядового справозданя в Йокогамі — полягло всего лише 623 Японцїв а 172 померло пізнїйше в наслїдок ран. Ранених взагалї було 2.891. Кромі того умерло 2.489 на холеру, а 2.891 на иньші недуги. Страти сї є дуже малі з огляду на те, що війна тягнула ся довший час і по обох сторонах уживано новочасного оружя. В війнї францусько-німецкій 1870—71 р. полягло Французів 80.000 а Нїмцїв 40.000. Загальні страти Нїмцїв в поляглих і ранених обчислюють на 6.247 офіцирів і 128 453 вояків Вправдї обі армії европейскі були численнїйші нїж азийскі, а все таки різниця в стратах така велика, що подане урядове справозданє видає ся майже неймовірним.

Найменьший чоловік на сьвітї. В Парижи помер недавно тому найменьший чоловік на сьвітї, по імени Том Поме, а властиве єго імя було Кароль Стратек. Імпресаріо Барнум обвозив єго по цїлім сьвітї і забрабляв немалий гріш. З нагоди смерти Помего припоминають собі льондоньскі ґазети таку веселу пригоду про найменьшого чоловіка. Якийсь нотар хотїв за всяку цїну побачити Помого і переїхав триста кільометрів та удав ся впрост до салї, де був Поме. Але представленє скінчило ся і длятого нотар пішов до помешканя карлика. Запукав і війшов в хату. Напротив него стояв великий чоловік з гарним вусом. На заявленє нотаря, що хотїв би поговорити з карликом, замітив той пан: „Прошу, то я називаю ся Поме". Коли нотар здивував ся, бо прецїнь так не виглядає карлик, сказав той жартобливо: „Ну, бачите, перед публикою я удаю карлика, але в своїм помешканю позваляю собі трохи випростувати ся".

Тютюн і горівка не мають богато прихильників між францускими лїтератами. І так: Діма, Сарду і Мелгек анї не пють анї не курять. Доде спершу дуже богато курив, але потім цїлком відзвичаїв ся. Натомість Фелїкс Фор, теперішний президент Франциї, належить до найбільших курцїв і сим ріжнить ся від своїх двох попередників. Він викурює денно кільканайцять найлїпших циґар, а потім ховає ся в найтихійшім куточку елїзейского города і обкурює себе улюбленою люлькою. Надто ще любить вино пити. Мінїстер фінансів Рібо анї не пє анї не курить, що знов не згаджає ся з єго урядом, бо уймає тим державі доходи. Два радикали, завзятий Рошфорт і дотепний Клємансо суть також радикалами в своїй повздержливости. Рошфорт написав раз, що Франция була би вже давно збанкротувала, як би мої предки не знали, так як я, що то значить шампан і добре циґаро. Найзабавнїйше, що начальний директор всїх фабрик тютюнових у Франциї не лише сам не курить, але й цїлій своїй родинї заборонює уживати тютюну або циґар. Сей чоловік таки зовсїм розминув ся з своїм урядом, бо дає своїм краянам злий примір.

ТЕЛЄҐРАМИ „БУКОВИНИ".

Париж, 27. липня. Коло стациї Бріє випав вчера з шин поїзд, що їхав зі стациї Ст. Анна Оре і був повен прочан. Складав ся з 24 ваґонів і 2 льокомотив. Ваґони звалили ся на себе, а сїм з них розбило ся на дрібні куснї. З румовища винято дванайцять трупів, між ними обох машинїстів і палячів. Около 50 осіб єсть поранених, між ними 20 тяжко.

Кольонія, 27. липня. Після Kölner Ztg. неспокій і розрухи в Македониї взмагають ся.

Софія, 27. липня. Інвентар маєтку Стамбулова вже списано: актива виносять 250.000 фр., а довги 180.000 фр., значить лишить ся 70.000 франків. З сего видко, що неправдиві були закиди, мов би Стамбулов визискував своє становиско для збогаченя себе. Родина Стамбулова виїзджає на сталий побит до Румунії.

Софія, 27. липня „Свобода" оголошує два листи Стамбулова до князя, в котрих той єго просить о позволенє на виїзд в заграницю, бо на єго житє засїдають ся вороги. Князь на ті листи, писані в маю с. р., навіть не відповів.

Рим, 27. липня. Мінїстер Блянк у відповіди на інтерпеляцию в справі абісиньского посольства в Петербурзї назвав поведенє Абісинцїв нелєґальним і зрадливим. Оборонні кроки вже зроблено зі сторони Італії враз з иньшими державами.

Передплатників, котрі в доручуваню „Буковини" добачать якусь неправильність або котрим не достає якого числа, просимо се зараз подавати нам до відомости. Реклямация бракуючих чисел увільнена від оплати порта.

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 27. липня 1895.

	Львів.		Чернівцї.	
Пшениця	від 7.50	до 8.30	від 6.75	до 7.—
Жито	„ 6.20	„ 6.75	„ 5.65	„ 5.75
Ячмінь	„ 5.	„ 5.75	„ 5.75	„ 6.—
Овес	„ 6.—	„ 6.40	„ 5.10	„ 5.15
Ріпак	„ 9.—	„ 9.75	„ .—	„ .—
Горох	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Вика	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Льнянка	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Біб	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Бобик	„ 5.—	„ 5.40	„ .—	„ .—
Гречка	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Конюшина черв.	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Конюшина біла	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Конюш. шведск.	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Кмин	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Аниж	„ .—	„ .—	„ .—	„ .—
Кукуруза	„ 7.—	„ 8.—	„ 5.50	„ 5.60

Хміль 60.— до 70.— злр. за кільо у Львові, оковита за 10.000 лїтрів 14.25—14.75.

Чума горілчана.

Сумна історня для перестороги і науки бідним і богатим, старим і молодим переповів і тверезим руским читальникам присьвятив **Омелян Попович.** Книжка ся має **80** сторін і коштує **20** кр., почтою **25** кр.

ВИЙШОВ

МОЛИТВЕННИК

виданий „Просьвітою“

в народній мові, великий, обнимаючий 640 сторін друку, найповнійший зі всїх таких Молитвеників.

Молитвенник сей містить в собі: I.) Молитви щоденні ранні і вечірні. II.) З Богослуженя церковного, іменно: а) з Вечерні. б) з Повечерниці малої, в) з Повечерниці великої, г) з Утрені, д) Лїтурґія сьв. Іоана Золотоустого, е) Молитви з часї сьв. Лїтурґії. III. Тайни покаяня і пресьв. Евхаристиї. IV. Молитви для різного віку, стану і в різних потребах V. Молитви в часї великого посту. VI. Молитви на празники а) Господскі, б) Богородичні, в) Сьвятих VII.) Молитви сполучені з відпустами, VIII.) Акафист до а) Ісуса Христа, б) Пресьв. Богородиці в) сьв. Отця Николая. IX.) Молебен до пресьв. Богородиці. X.) Тропарі, кондаки, богородичні і прокимени а) недільні, б) щоденні, в) на празники Господскі, Богородичні і Сьвятих, г) на деякі потреби. XI.) Коляди і иньші піснї церковні. XII.) Місяцослов цїлого року.

Сей молитвенник дістати можна **в канцеляриї товариства „Просьвіта“ і в книгарні Ставропиґійскій і перепл. заведеню Мих. Спожарского** по таких цїнах:

1) Молитвенник брошурований — зр. 70 кр.
2) оправлений на-пів в полотно з одвітними відтисками — „ 90 „
3) оправлений цїлов полотно з золоченями і відтисками 1 „ 10 „
4) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів 1 „ 30 „
5) оправлений на-пів в шкіру з золоченями і відтисками 1 „ 10 „
6) оправлений цїло в шкіру з золоченями і відтисками 1 „ 60 „
7) оправлений як під 6) з додатком золотих берегів 1 „ 80 „

Замовляючі поодиноко Молитвенники зволять присилати на оплату почти 20 кр.

Альбум заслужених Русинів.

Цїна 70 кр.

„ДНЇСТЕР“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові,

улиця Валова ч. 11,

засноване на підставі концесиї ц. к. міністерства справ внутрішних з дня 9. грудня 1891. р. ч. 22751, розпочало свою діяльність дня 15. н. ст. вересня 1892 р.

„Днїстер“, опертий на засаді взаїмности своїх членів, обезпечає всяке майно движиме і недвижиме против шкід огневих під найприступнійшими услівями і почислює можливо найнизші премії.

Всякі шкоди лїквідують ся і виплачують ся сейчас по пожарі.

Зголошеня о уділенє **аґенциї** в місцевостях, де нема аґентів „Днїстра“, принимають ся.

ЛЇТЕРАТУРНЕ ТОВАРИСТВО

„РУСКА БЕСЇДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складі:

„ІЛЮСТРОВАНУ БІБЛЇОТЕКУ“

для молодїжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем року 1886., 1887., 1888., 1889., 1890., 1891., 1892 1893., 1894., по **1** зл. **20** кр. за річник, а всї **9** разом за **9** зр.

З пересилкою почтовою 9 зр. 30 кр.

ПРАВДА

ВІСТНИК

політики, науки і письменства, виходить двічи в місяць по цїнї на рік 4 зр. пів року 2 зр., па чверть року 1 зр.

У Львові, улиця Академічна, ч. 8.

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА“

при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітл. Рад Шкільних, Впов. сьвященників, катихитів, учителів і родичів, що книжки накладу товариства, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, *красно оправлені з позолоченими берегами*, можна купити **в канцеляриї товариства при улици Вірменьскій ч. 2** по слїдуючій цїні:

Роскази про сили природи 20 кр. Оповіданя о житю сьв. Бориса і Глїба 20 кр. Повістки для дїтий 27 кр. Сестра 15 кр. Байки 22 кр. Історня Руси ч. І. 25 кр. Історня Руси ч. II. 23 кр. Лен і коноплї 24 кр. Рогата худоба 45 кр. Про живоплоти і лїси 20 кр. Венямин Франклїн 16 кр. На досьвітках 22 кр. Серед ледового моря 25 кр. Житє сьв. великомученика і лїкаря Панталеймона 20 кр. Дрібна птиця господарска, а великі гроші 20 кр. Відкритє Америки 22 кр. Звірята шкідні і пожиточні 42 кр. Перекотиполе 18 кр. Кирил і Методий 22 кр. Молитвенник народний (в звичайній оправі) 20 кр.

в лучшій оправі:

а) хребет полотняний і золочений хрест з переду 25 кр. б) цїла оправа полотняна, береги золочені і золочений хрест з переду 35 кр. — Молитвенник народний великий по цїнї 90 кр., 1·10, 1·30, 1·60 і 1·80 зр.

Всякі замовленя висилають ся скоро і точно.

КНИГАРНЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

у Львові, улиця Академічна ч. 8,

продає слїдуючі книжки:

	зр.	кр.
Юрій Федькович. Повісти і оповіданя	—	20
Михайло Старицкий. В темряві, драма	—	20
Вас. Чайченко. Твори прозаїчні ч. I. 80 кр. ч., II. 50 кр., ч. III	—	80
— Книга казок, поезиї часть II.	—	60
— Під хмарним небом, поезиї ч. I.	1	—
Тарас Шевченко. „Кобзар“ 2 томи 4·50 зр., з пересилкою	5	—
— Кобзар для дїтий	—	20
Мих. Коцюбиньский. „Хо“, оповіданє	—	10
Левенко. Пани і люди, повість	—	80
— Салдатский розрух	—	10
Герінґ-Герасимович. Що то є господарність	—	20
Осип Маковей. Поезиї	—	10
— „Оферма“ — новеля	—	20
К. Т. Подоленко. За громаду, хроніка	—	20
Іван Франко. Жіноча неволя в руских піснях народних	—	35
— Без працї, оповіданє	—	20
— Лис Микита Ґетого	—	50
— Украдене щастє, драма	—	30
Уманець і Спілка. Словар российско-україньский ч. I. і II. по	2	50
І. Баштовий. Україньство на лїтерат. позвах з Московщиною	—	50
Ом. Партицкий. Провідні ідеї в письмах Тар. Шевченка	—	35
Вас. Ріленко. „Іфіґенія в Тавриї“, драма	—	30
Записки Товариства імени Шевченка ч. I., II., III., IV., V. і VI. по	1	20
Ю. Кенан. Сибір ч. I. II.	1	20
Кирило Студиньский. Лїрники, студия	—	20
— Пересторога	1	—
Василь Щурат. Пісня про Ролянда	—	50
Леся Українка і Макс. Ставиньский. Книга пісень Г. Гейне	—	80
— На крилах пісень, збірник поезий	—	60
Павло Граб. Збірник поезий ч. I.	—	20
— З чужого поля, переклади ч. I.	—	20
Др. Огоновский: Історня руської лїтератури II. 3 зр., III. ч. 1 і 2 — 4 зр., IV. 1 зр, а том I.	3	—
— Studien auf dem Gebiete der ruth. Sprache	1	50
Кулїш. Шекспірові твори перекл. ч. 1.	1	—
— Чорна Рада, повість	—	80
Іван Нечуй. Повістки і оповіданя	—	30
— Сьвітогляд україньского народа	—	30
— Кайдашева сїмя, повість	—	50
— Навіжена, повість	—	20
— Над чорним морем, повість	—	90
— Хмари, повість	1	50
— Причепа, повість	1	50
— Микола Джеря, повість	—	80
— Поміж ворогами	—	50
— Попались	—	10

СИЛА КНИЖКИ

або

о просвітї народній.

Під таким заголовком вийшла брошура в Чернівцях написана учителем Дарієм Пігуляком.

Цїна 25 кр., з пересилкою 27 кр. — Замовляти можна в редакциї »Буковини«.

Видає і за редакцию відповідає Осип Маковей.

З друкарні Г. Чопа.